

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 21 września 2022r. S. R. zasądził od strony pozwanej G. (...) na rzecz powódki C. B. kwotę 40 962,19 zł., z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 14 882,71 zł od dnia 2.08.2016 r. do dnia zapłaty i od kwoty 26 079,48 zł od dnia 4.(...).2016 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo C. B. w pozostałym zakresie, zasądził od strony pozwanej G. (...) na rzecz powódki G. W. kwotę 40 962,19 zł., z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 14 882,71 zł od dnia 2.08.2016 r. do dnia zapłaty i od kwoty 26 079,48 zł od dnia 4.(...).2016 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo G. W. w pozostałym zakresie, a ponadto zasądził od strony pozwanej na rzecz każdej z powódek kwotę po 6 970,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nie obciążył stron dalszymi wydatkami poniesionymi tymczasowo przez S. P., zaliczając je na rachunek S. P. – S. R. w W..

S. R. ustalił następujący stan faktyczny. Za bezsporne S. R. uznał, że:

- powódki C. B., G. W. prowadziły w latach 2007 do końca sierpnia 2017 r. niepubliczne przedszkole w W. pod nazwą „P. (...) (...) B. C., W. G.”, ze stosownym wpisem do ewidencji szkół i placówek niepublicznych;

- wykreślenie przedszkola prowadzonego przez powódki nastąpiło z przyczyn ekonomicznych;

- powódki prowadząc przedszkole realizowały program wychowania przedszkolnego uwzględniając wymaganą podstawę programową wychowania przedszkolnego, wyposażając przedszkole w miarę możliwości w środki dydaktyczne, sprzęt do realizacji programu – brak było zaleceń nadzorczych w zakresie poprawy warunków do nauczania dydaktycznego, poprawy w zakresie opieki nad dziećmi,

- powódki prowadząc przedszkole corocznie występowały do G. (...) z wnioskiem o udzielenie podmiotowej dotacji oświatowej, w tym podawały w ustawowym terminie (do 30 września roku poprzedzającego udzielenie dotacji) planowaną liczbę uczniów;

- w latach (...), (...) i (...), (...) powódki otrzymały od G. (...) w związku z prowadzeniem przedszkola niepublicznego dotację oświatową (w (...) r. – 699 291,60 zł, w (...) r. – 799 229,30 zł, w (...) r.- 963 289,83 zł, a w (...) r. - 847 675,64 zł);

- w czwartym kwartale (...) r. została przeprowadzona kontrola gospodarki finansowej G. (...) przez R. (...) we W., która poza stwierdzeniem prawidłowości wykonywanych zadań wykazała też nieprawidłowości, m.in. w zakresie sposobu wyliczania dotacji dla wskazanych przedszkoli niepublicznych; zwrócono uwagę, że wbrew przepisowi art. 90 ust. 2 b ustawy o systemie oświaty nie wzięto pod uwagę przy wyliczaniu dotacji - wydatków na przedszkole publiczne z oddziałami integracyjnymi oraz wydatków zawartych w rozdziale (...) i (...), a więc wydatków w zakresie dokształcania nauczycieli i inną działalność przedszkoli; wskazano, że zaniżenie dotacji na jedno dziecko w dwóch konkretnych przedszkolach wyniosło: za pierwsze półrocze (...) r. o 213,66 zł, za kolejne dwa miesiące o 215,06 zł, we wrześniu o 209,70 zł, w październiku (...) r. o 213,48 zł, w listopadzie o 225,88 zł, w grudniu o 210,76 zł;

- powódki wezwały G. (...) do zapłaty różnicy między dotacją należną a faktycznie wypłaconą za lata (...), czemu G. (...) w listopadzie (...) odmówiła,

- liczba dzieci w przedszkolach samorządowych w G. (...) wynosiła: (...)

- w dniu(...) r. R. (...) wydał postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych dotyczące konkretnej osoby w zakresie wypłaty dotacji za lata (...);

- W. (...) we W. wyrokiem z 13.03.2018 r. w sprawie o sygn. (...), po rozpoznaniu skargi C. B., G. W., stwierdził nieważność § 2 ust.5, §5 ust.1, § 6 ust. 4,5 uchwały Nr (...) R. M. W. z (...) r.; Sąd w uzasadnieniu wyroku stwierdził m.in., że ustawodawca lokalny – R. M. W. dokonał nieuprawnionego zawężenia zakresu pojęcia „wydatków bieżących”, które to pojęcie powinno być interpretowane tak, jak termin ten jest rozumiany na gruncie ustawy o finansach publicznych,

i dalej:”/.../ Modyfikując zasady naliczania dotacji wynikające z art. 90 ust.2b ustawy o systemie oświaty poprzez ograniczenie zakresu znaczeniowego pojęcia wydatki bieżące jedynie do wydatków ujętych w konkretnym dziale i rozdziale ustawy budżetowej, organ przekroczył granice delegacji ustawowej zawartej w art. 90 ust. 4 tej ustawy, ingerując w ten sposób w rezultacie w podstawę udzielenia dotacji./.../”;

S. R. nadto ustalił, że powódki C. B. i G. W. wystąpiły o udzielenie dotacji oświatowej na rok (...), w tym podały w ustawowym terminie planowaną liczbę uczniów, a następnie deklarowały w poszczególnych miesiącach roku 2008 liczbę dzieci uczęszczających do przedszkola niepublicznego, przy czym podawane przez nie liczby uczniów nie były kwestionowane, korygowane przez G. W.. Zasady ustalania należnej kwoty dotacji w roku (...)regulowała uchwała nr (...) R. M. W. z dnia 21.(...).(...) r. w sprawie trybu postępowania o udzielenie z budżetu M. W. dotacji, sposobu jej rozliczania oraz kontroli wykonania zleconego zadania przez niepubliczne przedszkola, szkoły i inne placówki w dziale oświata i wychowanie, ze zmianą w uchwale nr (...) R. M. W. z (...) (co Sąd uznał za bezsporne). G. W. dokonywała comiesięcznej wypłaty dotacji na rachunek podany przez powódki. Powódkom wypłacono w każdym miesiącu po 58 274,30 zł dotacji (co Sąd również uznał za bezsporne). Ustalona przez G. W. dotacja na jednego ucznia wynosiła 351,05 zł, a łączna kwota wypłaconych powódkom dotacji w roku (...) wyniosła 699 291,60 zł. (co także zostało przez Sąd uznane za bezsporne).

R. M. W. uchwaliła budżet miasta na rok (...), planując wydatki bieżące na przedszkola na kwotę 10 043 274, w tym na przedszkola publiczne na kwotę 2 343 274, a na niepubliczne w kwocie 7 700 000 zł. Do wydatków tych nie wliczono wydatków na kształcenie, doskonalenie nauczycieli oraz kosztów funkcjonowania Biura (...) - jednostki organizacyjnej G. W. (m.in. prowadzenie obsługi finansowo-księgowej jednostek oświatowych, które ujęto w rozdziale (...)).

Powódki C. B. i G. W. wystąpiły o udzielenie podmiotowej dotacji oświatowej na rok (...), w tym podały w ustawowym terminie planowaną liczbę uczniów. Powódki deklarowały w poszczególnych miesiącach roku (...) liczbę dzieci uczęszczających do przedszkola niepublicznego, a podawana przez nie liczba uczniów nie była kwestionowana przez G. W.. Zasady ustalania należnej kwoty dotacji w roku (...) regulowała uchwała nr (...) R. M. W. z dnia (...) (...) r. w sprawie trybu postępowania o udzielenie z budżetu M. W. dotacji oraz sposobu jej rozliczania przez niepubliczne przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja prowadzone na terenie M. W. (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną). G. W. dokonywała comiesięcznej wypłaty dotacji na rachunek podany przez powódki - w miesiącach od stycznia do sierpnia po 66 206,18 zł, we wrześniu 65 840,40, w październiku 67 669,30 zł, listopadzie i grudniu po 68 035,08 zł. Łączna kwota wypłaconych powódkom dotacji w roku (...) wyniosła 799 229,30 zł. (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną). Ustalona przez G. W. dotacja na jednego ucznia wynosiła 365,78 zł. (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną).

R. M. W. uchwaliła budżet miasta na rok (...), planując wydatki bieżące na przedszkola na kwotę 10 794 268 zł, w tym na przedszkola publiczne na kwotę 2 529 728 zł, a na niepubliczne w kwocie 8 233 760 zł. Do wydatków tych nie wliczono wydatków na kształcenie, doskonalenie nauczycieli oraz kosztów funkcjonowania Biura (...). W budżecie zawarto wydatki związane z funkcjonowaniem przedszkoli publicznych, a nie uwzględnione bezpośrednio w rozdziale 80104, tylko w rozdziale 80146 i 80195.

Powódki C. B. i G. W. wystąpiły o udzielenie podmiotowej dotacji oświatowej na rok (...), w tym podały w ustawowym terminie planowaną liczbę uczniów. Powódki deklarowały w poszczególnych miesiącach roku (...) liczbę dzieci uczęszczających do przedszkola niepublicznego, a podawana przez nie liczba uczniów nie była kwestionowana przez G. W. (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną). Zasady ustalania należnej kwoty dotacji w roku (...) regulowała uchwała Nr (...) z dnia (...) (...) r. w sprawie trybu postępowania o udzielenie z budżetu M. W. dotacji oraz sposobu jej rozliczania przez niepubliczne przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja prowadzone na terenie miasta W. – do (...) (...) r., a następnie obowiązywała uchwała Nr (...) (...) R. M. W. z (...) (...) r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i placówek oraz trybu oraz zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania i na ich podstawie przyznano powódkom dotacje oświatowe (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną). Ustalona przez G. W. w oparciu o zapisy U. B. M. W. na (...) r. dotacja na jednego ucznia wynosiła 449,95 zł. (okoliczność uznana

przez Sąd za bezsporną). G. W. dokonywała comiesięcznej wypłaty dotacji na rachunek podany przez powódki, która wynosiła po 82 404,59 zł, stąd łączna kwota wypłaconych powódkom dotacji w roku (...) wyniosła 963 289,83 zł. (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną).

R. M. W. uchwaliła budżet miasta na rok (...) Uchwałą Nr (...) z (...), planując wydatki bieżące na przedszkola na kwotę (...)zł, w tym na przedszkola publiczne w rozdziale (...)na kwotę 3 920 428, a na niepubliczne w 7 252 411 zł. W budżecie zaplanowano inne wydatki bieżące, związane z funkcjonowaniem przedszkoli publicznych, a nie uwzględnione w rozdziale (...), i tak w rozdziale (...) uwzględniono wydatki w przedszkolach publicznych. Do wydatków tych nie wliczono wydatków na Zespoły (...), na działalność (...), dochodów własnych. W uchwale budżetowej przewidziano wydatki finansowane środkami gromadzonymi na wydzielonych rachunkach bankowych przedszkoli publicznych oraz na żywność w stołówkach.

Z dniem 1 stycznia 2012 r stworzono w miejsce Biura (...) jednostkę organizacyjną G. W. Biuro (...), które miało za zadanie prowadzenie gospodarki finansowej w formie jednostki budżetowej, w tym zapewnienie obsługi administracyjnej i finansowej, wykonywanie remontów obiektów szkolnych, wyposażenia szkół i placówek w pomoce dydaktyczne.

Powódki C. B. i G. W. wystąpiły o udzielenie dotacji oświatowej na rok (...), w tym podały w ustawowym terminie planowaną liczbę uczniów. Powódki deklarowały w poszczególnych miesiącach roku (...) liczbę dzieci uczęszczających do przedszkola niepublicznego, a podawana przez nie liczba uczniów nie była kwestionowana przez G. W. (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną). Zasady ustalania należnej kwoty dotacji w roku (...) – do (...) (...) r. regulowała uchwała Nr (...) (...), a następnie uchwała Nr (...) (...) z (...) r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i placówek oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania i na ich podstawie przyznano powódkom dotację oświatową. (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną). Ustalona przez G. W. dotacja na jednego ucznia w przedszkolach niepublicznych w roku (...) określana była na podstawie zarządzeń P. M. W., i tak – w styczniu wynosiła 389,55 zł, lutym -383,57 zł, w marcu – 377,74 zł, kwietniu - 464,82 zł, maju i czerwcu – 457,29 zł, lipcu - 444,28 zł, sierpniu – 444,57 zł, wrześniu – 457,51 zł, październiku –504,15 zł, listopadzie – 489,43 zł , grudniu - 484,59 zł. G. W. dokonywała comiesięcznej wypłaty dotacji na rachunek podany przez powódki, a łączna kwota wypłaconych powódkom dotacji w roku (...) wyniosła 847 675,64 zł. (okoliczność uznana przez Sąd za bezsporną).

R. M. W. Uchwałą Nr (...) (...) z (...) (...) r. uchwaliła budżet miasta na rok (...), planując wydatki bieżące na przedszkola na kwotę 10 560 971 zł, w tym na przedszkola publiczne na kwotę 3 560 971 zł, a na niepubliczne w 7 000 000 zł. Dodatkowo w budżecie zaplanowano inne wydatki bieżące, związane bezpośrednio z funkcjonowaniem przedszkoli publicznych, tj. w rozdziale (...). Do wydatków tych nie wliczono wydatków na Zespoły (...), na działalność (...), dochodów własnych. Nie uwzględniono również wydatku na projekt finansowany ze środków UE „Zmodernizowany system doskonalenia nauczycieli i wspomaganie szkół oraz przedszkoli w powiecie m. W.” i środki gromadzone na żywność w stołówkach przedszkolnych

Powołany w sprawie biegły sądowy z listy S. w Ś. D. S., której zlecono sporządzenie opinii w sprawie wyliczenia dotacji oświatowej za lata wskazane przez powódki sporządziła taką opinię w systemie wariantowym a) w wariantcie na jednego ucznia publicznego przedszkola i b) w wariantcie na jednego ucznia publicznego przedszkola i oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej. Biegła uwzględniając zapisy uchwały budżetowej R. M. W. na rok (...) i zaplanowane wydatki w rozdziałach budżetu nr (...), (...), (...), w tym wydatki na Biuro (...) oraz zapisy załącznika nr (...) – Planu przychodów i wydatków zakładów budżetowych na (...). (środki wyodrębnione na rachunkach innych), wyliczyła, że - dotacja na ucznia winna wynosić 520,25 zł w wariantcie a), którą skorygowała ostatecznie do kwoty 513,71 zł, a dotacja z uwzględnieniem zapisu dodatkowo rozdziału nr (...) na ucznia winna wynosić 303,77 zł w wariantcie b), którą ostatecznie skorygowała do kwoty 296,30 zł. Biegła uwzględniając zapisy uchwały budżetowej R. M. W. na rok (...) i zaplanowane wydatki w rozdziałach budżetu nr (...), (...), (...), w tym wydatki na Biuro (...) oraz zapisy załącznika nr (...) – Planu przychodów i wydatków zakładów budżetowych na (...) r. (środki wyodrębnione na rachunkach innych), wyliczyła, że - dotacja na ucznia winna wynosić 543,96 zł w miejsce dotacji pierwotnie wyliczonej na 551,31 zł w wariantcie a), natomiast dotacja z uwzględnieniem zapisu dodatkowo rozdziału nr (...) na ucznia winna

wynosić 324,22 zł w miejsce dotacji pierwotnie wyliczonej na 331,26 zł w wariantcie b). Biegła ponadto uwzględniając zapisy uchwały budżetowej R. M. W. na rok (...) i zaplanowane wydatki w rozdziałach budżetu nr (...), (...), (...), w tym wydatki na (...) oraz zapisy załącznika nr (...) – Planu przychodów i wydatków zakładów budżetowych na (...) r. (środki wyodrębnione na rachunkach innych), wyliczyła, że - dotacja na ucznia winna wynosić 730,38 zł. w miejsce dotacji pierwotnie wyliczonej na kwotę 739,38 zł w wariantcie a), natomiast dotacja z uwzględnieniem zapisu dodatkowo rozdziału nr (...) na ucznia winna wynosić 388,17 zł w miejsce dotacji pierwotnie wyliczonej na kwotę 396,53 zł w wariantcie b). Biegła uwzględniając zapisy uchwały budżetowej R. M. W. na rok (...) i zaplanowane wydatki w rozdziałach budżetu nr (...), (...), (...), w tym wydatki na (...) oraz zapisy załącznika nr (...) – Planu przychodów i wydatków zakładów budżetowych na (...) r. (środki wyodrębnione na rachunkach innych), wyliczyła, że - dotacja na ucznia winna wynosić 808,77 zł w wariantcie a), którą to skorygowała do kwoty 594,23 zł, natomiast dotacja z uwzględnieniem zapisu dodatkowo rozdziału nr (...) na ucznia winna wynosić 341,68 zł w wariantcie b).

Skoro powódki uzyskały w (...) r. dotacje na jedno dziecko w kwocie 351,05 zł, a powinny uzyskać w kwocie 513,05 zł, to różnica dochodzonej przez powódki dotacji byłaby należna, gdyby nie skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia tego roszczenia. Żądanie powódek w zakresie dotacji za (...) r., a więc co do kwoty 886,62 zł zostało oddalone ze względu na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia, co nastąpiło w pkt II. i IV. wyroku. Skoro dotacja miała być wypłacona za (...) do końca tego roku i jej wymagalność określona została na 1.01.(...) r., a powódki złożyły pozew w sierpniu (...) r., to upływ 10 letniego terminu przedawnienia roszczenia nastąpił z dniem (...) r., tj. przed wniesieniem powództwa, zgodnie z art. 117 i 118 k.c. w związku z art. 5 ust. 2 zd. 2 ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z 13.04.2018 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 1104). Żądanie powódek z uwagi na podniesiony zarzut przedawnienia zostało oddalone również w pkt II. i IV. wyroku, w zakresie odsetek za okres ponad 3 lata licząc wstecz od daty złożenia każdego z pozwów. W sprawie nie znajdował zastosowania krótszy, 6-letni okres przedawnienia ze względu na treść przepisu art. 5 ust. 2 nowelizacji art. 118 kc, która weszła w życie 9.07.2018r. Sąd uwzględnił żądanie powódek w pkt I. i III. sentencji wyroku za (...) r. w wysokości 14 882, 71 zł z ustawowymi odsetkami od 2 sierpnia 2016 r.; skoro powódki otrzymały dotację w wysokości 365,78 zł na jedno dziecko - ucznia, a powinny otrzymać według prawidłowego wyliczenia dotacji określonego przez biegłego sądowego w wysokości 543,96 zł, a ta wartość nie przekracza wyliczenia powódek z pozwu, to oznacza, że kwota dochodzona przez powódki mieściła się w iloczynie $164,45 \text{ zł} \times 181 \text{ uczniów}$, którą to wartość należało podzielić na każdą z powódek. Sąd uwzględnił żądanie powódek w pkt I. i III. wyroku także za (...) r. w wysokości 24 851,40 zł; skoro powódki otrzymały dotację w wysokości 271,60 zł na ucznia, a powinny otrzymać 730,38 zł, i różnica w tych wartościach przy uwzględnieniu liczby uczniów 183 nie przekracza żądania powódek, to oznacza że kwota dochodzona przez powódki jest zasadna i wartość „należnej dotacji” należało podzielić na każdą z powódek, którą zasądzono z ustawowymi odsetkami od 4.(...).(…). ze względu na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia ubocznego. Żądanie powódek w zakresie dochodzonej dotacji za (...) r. zostało w części, ponad kwotę 1 228,08 zł oddalone w pkt II. i IV. wyroku, a to ze względu na wyliczenie dotacji należnej przez biegłego na kwotę niższą niż uczyniły to powódki (według biegłego wyliczona prawidłowo dotacja winna wynosić 594,23 zł); powstała różnica między wypłaconą a należną dotacją wyniosła $204,68 \text{ zł} \times 12 \text{ m-cy} = 2 456,16 : 2 = 1228,08 \text{ zł}$, którą zasądzono w pkt I., III. wyroku z ustawowymi odsetkami od 4.(...).(…). ze względu na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia ubocznego. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w pkt V. wyroku. Żądanie powódek co do kwoty głównej zostało uwzględnione w znaczącej części stąd Sąd uznał, że pozwana G. winna zwrócić powódkom wszystkie poniesione wydatki, tj. opłatę sądową wynoszącą łącznie 4 207 zł, wykorzystaną zaliczkę na wynagrodzenie biegłego sądowego w kwocie 5000 zł i koszty zastępstwa prawnego – po 3 617 zł wraz z opłatą skarbową. Sąd nie obciążył stron wydatkami za wynagrodzenie biegłego sądowego ponad kwotę 5 000 zł (łącznie kwota wynagrodzenia 6 915,02 zł), uznając, że wydatki za opinie uzupełniające powinien pokryć S. P., gdyż wynikały one wyłącznie z braku skrupulatności w wyliczeniach biegłego, co nie powinno obciążać stron.

W apelacji od powyższego wyroku strona pozwana G. W. podniosła (bliżej opisane na k. (...)) zarzuty:

naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty,

- art. 6 kc w zw. z art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty,
- art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty w zw. z art. 417 § 1 kc,
- art. 5 kc,
- art. 417 § 1 kc w zw. z art. 442¹ § 1 kc,
- art. 90 ust. 2b w zw. z art. 6 ust. 1 i ust. 4 oraz art. 61 ust.1 ustawy o systemie oświaty,
- art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty

II. naruszenia przepisów postępowania:

- art. 231 w zw. z art. 233 § 1 kpc,
- art. 161 w zw. z art. 205³ § 5 kpc,
- art. 278 § 1 w zw. z art. 233 § 1 kpc.

Wskazując na powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi Rejonowemu, a ponadto o zasądzenie od powódek na jej rzecz kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację oparł się na ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego, a ponadto odmiennie ustalił. Obliczona przez biegłą zakresu księgowości, rachunkowości i finansów kwota dotacji na jednego ucznia za (...), w wariantcie b), a więc biorąc pod uwagę zaplanowane wydatki na jednego ucznia przedszkola publicznego i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, wyniosła 329,96 zł. (dowód: opinia uzupełniająca biegłej z zakresu księgowości, rachunkowości i finansów z 8 lipca 2022r. – k. 864 - 865).

Rozważając całość tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy zważył co następuje. Apelacja strony pozwanej podlegała uwzględnieniu. Za uzasadniony Sąd Okręgowy uznał bowiem zarzut apelacji naruszenia art. 90 ust. 2b w zw. z art. 6 ust. 1 i ust. 4 oraz art. 61 ust.1 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1991 r., Nr 95, poz.425 ze zm.), w brzmieniu tych przepisów przed ich uchyleniem ustawami z 23 czerwca (...). (Dz. U. z (...), poz. 1010), zmieniającej ustawę z dniem 1 stycznia (...) oraz ustawą z 14 grudnia (...). (Dz. U. z (...), poz. 60), zmieniającej ustawę z dniem 1 września (...), poprzez przyjęcie, że podstawą ustalenia wysokości dotacji dla przedszkoli niepublicznych powinny być wydatki zaplanowane w budżecie G. dla przedszkoli publicznych z wyłączeniem oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego, gdy prawidłowa wykładnia art. 90 ust. 2 powołanej ustawy uzasadnia przyjęcie, że skoro, jak podniosła skarżąca, wychowanie przedszkolne jest prowadzone zarówno w przedszkolach publicznych jak i oddziałach przedszkolnych i innych formach wychowania przedszkolnego, to do obliczenia wysokości dotacji na jednego ucznia przedszkola niepublicznego powinny być uwzględniane wydatki zaplanowane w budżecie G. na każdego ucznia podlegającego wychowaniu przedszkolnemu, tzn. nie tylko uczęszczającego do przedszkola ale również do oddziału przedszkolnego. Uwzględnienie już tego zarzutu prowadziło do oddalenia żądań powódek w obu sprawach, gdyż kwoty dotacji wypłacone im przez pozwaną G. w spornych okresach przekraczały kwoty im należne, obliczone w wariantcie b) opinii biegłej zakresu księgowości, rachunkowości i finansów z 31 maja 2021r., skorygowanej w opiniach uzupełniających, a zatem przy uwzględnieniu wydatków zaplanowanych na jednego ucznia przedszkola publicznego i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, a o czym także w dalszej części rozważań. Stojąc na powyższym stanowisku Sąd Okręgowy podziela przy tym poglądy wyrażane w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, że nie jest właściwym przyjęcie, iż przy wyliczeniu kwoty dotacji nie należy uwzględniać dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. W sposób wyraźny ustawa o systemie oświaty nakazała traktować oddział przedszkolny jako funkcjonalny odpowiednik przedszkola dopiero nowelą z 19 sierpnia 2011 r. (Dz.U. z 2011 r. Nr 205, poz. 1206),

w której dodała ustęp 4 do art. 6 ustawy o systemie oświaty nakazujący odnosić atrybuty przedszkola publicznego wymienione w ust. 1 tegoż artykułu do oddziałów przedszkolnych prowadzonych w szkołach podstawowych. Nie ulega jednak wątpliwości, że oddział przedszkolny jest podstawową jednostką organizacyjną przedszkola i w świetle art. 61 ust. ustawy o systemie oświaty nie wchodzi do struktury organizacyjnej szkoły podstawowej. Tym samym, nie ma powodu aby uczniowie uczęszczający do oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych byli traktowani inaczej niż uczniowie uczęszczający do oddziałów przedszkolnych działających w przedszkolach i by nie uwzględniano ich przy wyliczeniach kwoty dotacji przypadającej na jednego ucznia przedszkoli niepublicznych, zgodnie z art. 90 ust. 2b w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia (...), kiedy to mechanizm naliczania dotacji dla przedszkoli niepublicznych określany był już nie w oparciu o kwotę ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach prowadzonych przez gminę, ale w oparciu o „podstawową kwotę dotacji dla przedszkoli” zdefiniowaną w art. 78b ust. 1 wprowadzonym nowelizacją ustawy o systemie oświaty z 23 czerwca 2016 r., Dz.U. z 2016 r. poz. 1010 (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2023r., II CSKP 1389/22). Również w sprawie, w której został wydany wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2023r. (II CSKP 1280/22), nie został uznany za uzasadniony zarzut podniesiony w skardze kasacyjnej powódki, dotyczący uznania przez Sąd, że przy obliczaniu wysokości dotacji przysługującej powódce należało uwzględnić uczniów oraz wydatki bieżące ustalone w budżecie ponoszone przez pozwaną na oddziały przedszkola publicznego, ulokowane poza siedzibą przedszkola, w szkołach podstawowych, a w stanie faktycznym tej sprawy też miały miejsce okoliczności, analogiczne z podnoszonymi przez powódki, m. in. w piśmie z 19 lipca 2021r. (k. (...)), z których wynikało, że z funkcjonowaniem oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych były związane mniejsze koszty (a co właśnie podniosły powódki w powyższym piśmie) ponoszone w związku z działalnością tych oddziałów (m. in. brak funkcjonowania oddziału przedszkolnego w okresie wakacji: lipiec i sierpień oraz w okresie ferii zimowych), od kosztów wydatkowanych w związku z działalnością przedszkoli. Sąd Okręgowy, uznając za trafny omawiany zarzut apelacji i wywody jego uzasadnienia (k. (...)), nie podzielił zatem w powyższej kwestii rozważań Sądu pierwszej instancji, które sprowadziły się do krótkiego wyводу dotyczącego posłużenia się przez ustawodawcę w tym samym przepisie art. 90 ust. 2 b powołanej ustawy o systemie oświaty sformułowaniem ustawowym „przedszkola publiczne” podczas gdy w drugiej części przepisu, jak wskazał Sąd, dotyczącej uczniów niepełnosprawnych posłużono się szerszym zwrotem „przedszkola i oddziału przedszkolnego”, a co w ocenie Sądu Rejonowego miało na celu różnicowanie tych pojęć i w konsekwencji nieuwzględnianie dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych przy obliczaniu dotacji należnych przedszkolom niepublicznym. Mając więc na względzie poglądy wyrażone w tej kwestii w wyżej powołanym orzecznictwie Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy, wbrew stanowisku powódek i Sądu pierwszej instancji, stoi na stanowisku, że brak jest podstaw do tego, aby do wydatków ponoszonych w przedszkolach publicznych nie zaliczać wydatków ponoszonych w oddziałach przedszkolnych włączonych do publicznej sieci przedszkolnej. Powoływany przepis art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, w brzmieniu przed jego uchyceniem, a zatem obowiązującym w okresach spornych, jako podstawę ustalenia dotacji dla niepublicznych przedszkoli wskazywał ustalone w budżecie danej gminy wydatki bieżące ponoszone w przedszkolach publicznych, nie przesądzając w jakiej części i w jakiej pozycji budżetowej mają być zapisane te wydatki. Do pojęcia tego należy **zatem podejść w sposób funkcjonalny**, to jest należy uwzględniać wydatki, które faktycznie związane są z działalnością przedszkola, **oraz celowościowy**, a więc należy uwzględnić wydatki **na realizację programu wychowania przedszkolnego uwzględniającego podstawę programową tegoż wychowania przedszkolnego**. Wydatki gminy na punkty czy oddziały przedszkolne są więc wydatkami na wychowanie przedszkolne w formie uzupełniającej sieć przedszkoli publicznych (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 października 2019r., V ACa 272/19).

Strony, w tym powódki, ostatecznie, po sporządzeniu przez biegłą (wyłącznie na skutek zastrzeżeń strony pozwanej) opinii uzupełniających nie zakwestionowały podstaw i danych przyjętych do obliczeń dotacji należnych powódkom m. in. w wariantcie b), a zatem przy uwzględnieniu wydatków zaplanowanych na jednego ucznia przedszkola publicznego i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Zatem z poczynionych przez S. R. ustaleń faktycznych (z wyżej dokonaną korektą przez S. O. w postępowaniu apelacyjnym), na podstawie złożonej dokumentacji finansowo – księgowej oraz opinii zasadniczej i uzupełniających biegłej zakresu księgowości, rachunkowości i finansów, wynikało, że **dotacje wypłacone i należne powódkom w poszczególnych latach objętych żądaniem pozwu**, przy uwzględnieniu wskazywanego wyżej wariantu b) opinii biegłej (a więc biorąc pod uwagę zaplanowane wydatki na

jednego ucznia przedszkola publicznego i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych), kształtowały się następująco: w (...) – dotacja wypłacona: **365,78 zł** na ucznia, dotacja należna w wariantcie b): **324,22 zł.**, w (...) – dotacja wypłacona: **449,95 zł** na ucznia, dotacja należna w wariantcie b): **388,17 zł.**, w (...) – dotacje wypłacone: w styczniu **389,55 zł**, lutym - **383,57 zł**, marcu – **377,74 zł**, kwietniu – **464,82 zł**, maju i czerwcu – **457,29 zł**, lipcu - **444,28 zł**, sierpniu – **444,57 zł**, wrześniu – **457,51 zł**, październiku – **504,15 zł**, listopadzie – **489,43 zł**, grudniu – **484,59 zł.**, dotacja należna w wariantcie b): **329,96 zł.** Zatem dotacje wypłacone powódkiem przez G. w wyżej wskazanych okresach, w (...), (...) i (...). **były wyższe niż dotacje im należne na podstawie wariantu b) opinii biegłej**, przy czym żądaniami powódek, jak wynikało z treści pozwów, były objęte różnice w dotacjach: w (...) i (...) między dotacją wypłaconą, a należną obliczaną za wszystkich uczniów za styczeń (...) i styczeń (...) oraz różnica między dotacją wypłaconą, a należną obliczaną za jednego ucznia, za 12 miesięcy (...). W takim zaś stanie rzeczy i z powyższych względów żądania powódek za powyższe okresy były pozbawione podstaw i jako takie podlegały oddaleniu. Na etapie postępowania apelacyjnego nie było zaś już przedmiotem rozpoznania żądnie powódek za rok (...), skoro zostało ono przez Sąd pierwszej instancji oddalone (wobec uwzględnienia podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia), a powódki nie skarżyły rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji. Uwzględnienie omawianego zarzutu apelacji naruszenia prawa materialnego, tj. art. 90 ust. 2b w zw. z art. 6 ust. 1 i ust. 4 oraz art. 61 ust.1 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty, prowadziło do uznania apelacji w całości za zasadną, w związku z czym bezprzedmiotowe są jej pozostałe zarzuty naruszenia prawa materialnego jak i procesowego, a tym samym zbędna jest analiza ich zasadności.

Niezależnie zatem już od powyższych rozważań i jedynie dodatkowo S. O. wskazuje, że ma świadomość istniejącej w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych dyskusji, co do tego czy roszczenie odszkodowawcze podmiotu prowadzącego przedszkole niepubliczne o wypłacenie brakującej części dotacji jest zależne od wykazania, że prowadzący takie przedszkole poniósł na jego prowadzenie wydatki, na których pokrycie przez dotację liczył w okresie, za który dotacja była należna, czy też powstaje niezależnie od wykazania tej okoliczności. Na powyższą dyskusję wskazał Sąd Najwyższy m.in. w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku z dnia 25 maja 2023r., w sprawie II CSKP 1280/22, podobnie jednak jak w tej sprawie, tak i w sprawie niniejszej, ze wskazanych wyżej względów, kwestia ta pozostawała bez znaczenia. Także zatem tylko dodatkowo należy wskazać, że za pierwszym ze wskazanych stanowisk Sąd Najwyższy opowiedział się m. in. w orzeczeniach: wyrok z 15 czerwca 2022 r., II CSKP 380/22, wyrok z 11 października 2022 r., II CSKP 158/22, wyrok z 8 grudnia 2022 r., II CSKP 668/22 i powołany wyżej wyrok z 5 kwietnia 2023r., II CSKP 1389/22, za drugim zaś ze stanowisk: wyrok z 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18 oraz wyroki: z 29 stycznia 2021r., V CSKP 2/21; z 15 kwietnia 2021 r., V CSKP 63/21; z 10 maja 2021r., V CSKP 45/21; z 9 czerwca 2021 r., V CSKP 74/21, oraz uchwała z 8 listopada 2020r., III CZP 29/19, OSNC 2020 nr 7-8, poz. 56). Także zatem na marginesie i tylko dodatkowo Sąd Okręgowy zauważa, że nawiązując do pierwszego ze wskazywanych stanowisk powódki nie wykazały wydatków, które miałyby ponieść w związku z nieotrzymaniem dotacji (i tym samym poniesienia straty na skutek zaangażowania własnych środków na pokrycie wydatków przedszkola i w konsekwencji poniesieniem uszczerbku majątkowego), gdyż wbrew ich stanowisku wynikającemu z pisma z 27 sierpnia 2021r. (k. (...)), nie udowodniły one wcale w sposób nie budzący wątpliwości dołączonymi do pisma zaświadczeniami N. (...) w W. pokrycia konkretnie wydatków, na których wydatkowanie mogły być przeznaczone dotacje pochodzące od strony pozwanej. Innymi słowy samo wykazanie ponoszenia przez powódki wydatków, wcale nie dowodziło jeszcze jednoznacznie, że były to konkretnie wydatki, które mogły być finansowane z dotacji pochodzących ze środków G..

Również niezależnie od wcześniejszych rozważań i też tylko na ich marginesie, w kontekście podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 5 kc, S. O. zauważa, co zarzucała pozwana, że powódki już od dawna, bo od (...), nie wykonują działalności polegającej na prowadzeniu przedszkola, a ponadto dochodzone przez nie w niniejszej sprawie roszczenie, o czym już wyżej, jest roszczeniem częściowym, obejmującym różnice w dotacjach: za (...) i (...) między dotacją wypłaconą, a należną, obliczaną za wszystkich uczniów za styczeń (...) i styczeń (...) oraz różnica między dotacją wypłaconą, a należną obliczaną za jednego ucznia, za 12 miesięcy (...).

Z powyższych przyczyn S. O., na podstawie art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił oba powództwa powódek o zapłatę kwot po 15.769,34 zł i po 26.305,54 zł. (pkt I). O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.

98 § 1 § 1⁽¹⁾ i § 3 w zw. z art. 99 kpc. Przy czym na koszty te składało się wynagrodzenie pełnomocnika w pierwszej ze spraw (o zapłatę kwot po 15.769,34 zł.) w wysokości 3.600 zł, a w drugiej (o zapłatę kwot po 26.305,54 zł.) w wysokości 5400 zł., łącznie 9000 zł., co po rozdzieleniu na każdą z powódek dawało koty po 4.500 zł. Uzasadnione bowiem było przyjęcie, że pozwanej należne są koszty za każdą z połączonych spraw. Połączenie - na podstawie art. 219 k.p.c. - kilku oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia, co miało miejsce w rozpoznawanych sprawach (k. 500), jest zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy, nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami. W konsekwencji, w razie połączenia przez sąd kilku spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, zwrot kosztów procesu przysługuje stronie odrębnie w każdej z połączonych spraw (zob. m. in. postanowienie 7 sędziów Sądu Najwyższego z 3 lutego 2012r., I CZ 164/11 oraz Manowska Małgorzata (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-477(16), wyd. IV, Wyd. Lex.2021r.). Jednocześnie Sąd uznał za uzasadnione zasądzenie od powódek na rzecz pozwanej jednego wynagrodzenia pełnomocnika w każdej ze spraw (wskazane wyżej kwoty: 3.600 zł i 5.400 zł.). Nie budzi bowiem wątpliwości, że między powódkami zachodziło w niniejszej sprawie współuczestnictwo materialne przy spełnieniu obu alternatywnych przesłanek z art. 72 § 1 pkt 1 kpc, tj. prawa lub obowiązki były im wspólne jak i oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej, skoro dochodziły one dotacji należnej w związku ze wspólnie prowadzoną działalnością. Zatem wygrywającym proces współuczestnikom, o których mowa w powołanym art. 72 § 1 pkt 1 kpc reprezentowanym przez tego samego profesjonalnego pełnomocnika, sąd przyznaje zwrot kosztów w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego pełnomocnika, a stanowisko to jest powszechnie prezentowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. m. in. uchwałę Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2007r., III CZP 130/06, OSNC 2008r., Nr 1, poz. 1, postanowienie Sądu Najwyższego z 15 lipca 2011r., I UZ 15/11, Wyd. Lex nr 1413498, postanowienie Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2011r., IV CZ142/10, postanowienie Sądu Najwyższego z 20 lipca 2012r., II CZ 196/11, Wyd. Lex nr 1231483). Przyjmując zaś nawet, do czego ze wskazanych względów, nie ma podstaw, że od każdej z powódek przysługiwałby pozwanej zwrot kosztów wynagrodzenia pełnomocnika, to sąd może obniżyć to wynagrodzenie, jeżeli przemawia za tym nakład pracy pełnomocnika, podjęte przez niego czynności oraz charakter sprawy (art. 109 § 2 kpc; zob. uchwałę SN z 8 października 2015 r., III CZP 58/15, wyd./el. Lex nr 1801480 oraz uchwałę SN z 10 lipca 2015 r., III CZP 29/15, wyd./el. Legalis nr 1263393; A. Jakubecki, Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do art. 1-729, wyd./el. Lex 2017). Wobec powyższego wskazać należy, że w niniejszej sprawie pełnomocnik reprezentował pozwaną, wobec powódek, co do których prezentował stanowisko i podnosił zarzuty oparte na jednakowej, wskazywanej przez niego, podstawie faktycznej i prawnej. Te okoliczności miały bezpośrednie przełożenie na to, że pełnomocnik nie był zmuszony do podejmowania odmiennych - różnych czynności procesowych dotyczących poszczególnych powódek i w efekcie pomimo występowania wobec dwóch powódek, działał w istocie tak, jakby występował przeciwko jednej stronie (zob. też m. in. wyrok SA w Gdańsku z 9 listopada 2016 r., V ACa 127/16, wyd./el. Legalis nr 1581351). Dlatego też również w takiej sytuacji przyznanie pozwanej zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika od każdej z powódek, nie miało żadnego uzasadnienia. O kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II) Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 § 1⁽¹⁾ i 3 w zw. z art. 99 i art. 391 § 1 kpc (mając na uwadze te same, jak odnośnie kosztów procesu, wyżej wskazane względy odnośnie połączenia spraw i współuczestnictwa powódek), przy czym na koszty te składała się opłata od apelacji w kwocie 3.997 zł. (gdyż powinna była podlegać pomniejszeniu o kwotę 100 zł tytułem uiszczonej opłaty od uzasadnienia – art. 25b ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1144) oraz koszty zastępstwa procesowego w sprawie o zapłatę kwot po 15.769,34 zł. – 1800 zł. i o zapłatę kwot po 26.305,54 zł. – 2700 zł. łącznie 8.497 zł. (3.997 zł. + 1.800 zł. + 2.700). Zatem od każdej z powódek podlegała zasądzeniu tytułem kosztów postępowania apelacyjnego kwota 4.248,50 zł. (8497 zł. : 2). O nadpłaconej opłacie od apelacji orzeczono na podstawie art. 80 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (pkt III).

(...) Ś., (...)

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)